

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ НИШ

Међународни дан борбе против злоупотребе и кријумчарења дрога 2018

ПРВО САСЛУШАЈ

Саслушати дете или младу особу је први и основни корак који треба учинити како би им се пружила помоћ у њиховом здравом одрастању и безбедном развоју.

Детињство и адолесценција су периоди значајног развоја и могућности, али и периоди када су деца и адолесценти посебно осетљиви на ризична понашања, укључујући и употребу дувана, алкохола и дрога.

Већина младих никада неће користити дроге, али они који хоће често су погођени и факторима који су ван њихове контроле као што су сиромаштво, изложеност насиљу, недостатак родитељске бриге и љубави.

Главни циљеви превенције наркоманије су:

1. спречавање конзумирања психоактивних супстанци,
2. одлагање конзумирања психоактивних супстанци, и
3. спречавање да они који експериментишу са дрогама постану корисници високог ризика и зависници од дрога.

Показало се у многим земљама да превенција заснована на доказима даје резултате тако што смањује број деце која имају ризично понашање и користе дрогу и одражава се на позитивне ефекте у социјалним односима деце са околином како у школи, тако и у породици.

Улога родитеља у превенцији наркоманије

·Родитељи имају највећи утицај на развој свога детета, па отуда и одговорност и могућност да се реагује у тешким и нежељеним ситуацијама. Што је јача веза и већа блискост деце са родитељима – то је мање ризичног понашања.

·Тај добар однос са децом почиње првим кораком у којем треба саслушати дете. Чак и кратко време свакодневно проведено са дететом, али са пуном пажњом родитеља на њега, може много помоћи у његовом развоју и спречавању ризичног понашања.

·Дете треба похвалити када то заслужије, упознати га јасно са правилима понашања, а када их прекрши мирно и разумно изнети последице.

·У разговору са дететом, треба га питати шта му је потребно и како планира своје активности, где ће бити и са ким ће проводити време и у томе пружити помоћ онда када је потребно. Истиче се потреба да се поставе правила понашања деци која ће њима бити оријентација за живот.

·Треба имати у виду да се и родитељи заједно са децом развијају и могу постајати увек бољи, док деца могу напредовати у школи као и у приватном животу. У многим земљама су имплементирани програми за подршку породици и развоју породичних вештина и дају охрабрујуће резултате.

·Постављање правила мирно, али топло изграђују сигурност и стварају здраво окружење за децу и њихов раст.

Улога наставника у превенцији наркоманије

Наставници треба да:

- се информишу и подрже креирање превентивних програма заснованих на доказима
- примењујући те програме обрате пажњу на односе међу децом и осећај припадности које дете има у школи јер се показало да су она деца која имају осећај припадности мање подложна ризичном понашању
- изграде добар однос са децом, да умеју да их саслушају са разумевањем и емпатијом
- подржавају развој њихових личности развијањем личних и социјалних вештина различитим активностима
- учине све што је могуће да се деца задрже у школи неговањем добре атмосфере у школи у којој би се деца мотивисала за различите активности и развијала све своје потенцијале.

Улога здравствених радника у превенцији наркоманије

Здравствени радници и сарадници треба да:

- користе чињенице о различитим факторима ризика на децу и младе, као што су: породични односи и нарочито конфликти, економски услови, посебно сиромаштво, утицај медија, лака доступност и понуда дрога, законска регулатива у зједници итд.
- у раду са осетљивим групама деце најпре саслушају, јер је њима често потребна већа подршка за равој вештина које би их чиниле отпорним на негативне утицаје.

Улога полицијских радника у превенцији наркоманије

Радницима у полицији се поручује да:

- имају у виду ризике које доноси младост и адолесценција у којој многи имају склоности да испитују своје потенцијале упуштајући се у ризична понашања, тако да се може очекивати и коришћење психоактивних супстанци
- у својим превентивним активностима имају слуха за информације које добијају од деце и омладине како би то применили у помоћи и заштити коју пружају деци у њиховом одрастању.